

Algemeen Ziekenhuis Vesalius
Hazelereik 51
3700 Tongeren

INTRODUCTIEBUNDEL

Geert Proesmans
Hoofdverpleegkundige Spoedgevallen – MUG

Voorwoord

Welkom op onze spoedgevallendienst!

Met deze beknopte brochure willen we je wegwijs maken op onze dienst.

Je attent maken dat werken op een spoedgevallendienst je een andere kijk geeft op 'het verplegen van een patiënt'. Het is een speciale dienst in het ziekenhuis waar je prioriteiten moet bepalen in functie van urgentie en drukte.

Voor jou, de nieuwkomer betekent dit een grote aanpassing. We verwachten van jou dan ook een flexibele ingesteldheid.

Ook al lijkt het soms hectisch en kan je een beangstigende indruk krijgen, blijf niet met vragen of bedenkingen zitten. Zowel artsen, hoofdverpleegkundige, subhoofdverpleegkundigen, verpleegkundigen als ambulanciers staan open voor al je vragen. We trachten jou zo goed mogelijk te begeleiden doorheen je opleidingsperiode.

Wij wensen je alvast een aangename, toffe en vooral leerrijke stageperiode toe.

Namens de ganse equipe spoedgevallen

INHOUDSTABEL

Voorwoord

Inhoudstabel

1. Historiek

- 1.1. Diensten
- 1.2. Geneesheren
- 1.3. Verantwoordelijken in het ziekenhuis

2. Dienst spoedgevallen, MUG en 100-dienst

- 2.1. Dienstomschrijving
- 2.2. Taakomschrijving
  - functie gespecialiseerde spoedgevallenzorg
  - functie MUG
  - functie 100-dienst
- 2.3. Bestaffing
- 2.4. Medische wachtlijst

3. Nieuwkomers en studenten op spoedgevallen

- 3.1. Ambulanciers
- 3.2. Verpleegkundigen
- 3.3. Afspraken
- 3.4. Tot slot

1. Historiek

Het A.Z. Vesalius is ontstaan op 01 december 1991 door een fusieakkoord tussen drie bestaande ziekenhuizen :

- St. Jacobus ziekenhuis te Tongeren (O.C.M.W.)
- O.L.Vrouw Kliniek te Tongeren (privé)
- St. Martinus ziekenhuis te Bilzen (O.C.M.W.)

In dit akkoord werd voorzien dat een belangrijke nieuwbouw zou ingeplant worden naast het St Jacobus ziekenhuis te Tongeren, waarna de twee andere “campussen” zouden dichtgaan, maar met behoud van een belangrijk aantal poliklinische activiteiten in “Medisch Centrum Vesalius Bilzen”.

De nieuwbouw werd in gebruik genomen in januari 1998 : de verpleegafdelingen van het bestaande Jacobus ziekenhuis werden tijdelijk hierin ondergebracht, zodoende dat de bestaande bouw volledig kon gerenoveerd worden. Deze werken namen 16 maanden in beslag.

Op 17 mei 1999 werden alle patiënten van de O.L.Vrouw kliniek verhuisd en werd deze campus gesloten.

Op 18 mei werden de verpleegafdelingen van het St. Martinus ziekenhuis Bilzen eveneens verhuisd. Sindsdien zijn er in deze campus “Medisch Centrum Vesalius Bilzen” – tijdens de weekdays – nog een aantal poliklinische activiteiten : dagopnames, medische beeldvorming, consultaties, kleine chirurgische ingrepen, E.H.B.O. opvang en een **permanente** 100-dienst.

1.1 Diensten

Het A.Z. Vesalius beschikt over volgende diensten:

- 3 Heelkundige afdelingen (van 32 bedden):
  - B3: orthopedie – traumatologie
  - D3: algemene heelkunde, urologische heelkunde, gynaecologie, vaatheelkunde...
  - E3: short stay en dagopname heelkunde
- 1 SP revalidatie afdeling (van 28 bedden): E1: SP locomotorische dienst
- 4 Geneeskundige afdelingen (van 32 bedden):
  - B1: geriatrische cardiologie
  - B4: cardiologie
  - D2: gastro – enterologie, oncologie
  - D1: neurologie – pneumologie
- 1 Stroke-unit (van 4 bedden): D1: stroke-unit
- Intensieve zorgen (van 9 bedden): A4
- 2 Geriatrische afdelingen (van 24 bedden): B0, C0
- Geriatrisch dagziekenhuis: C0
- Materniteit: B2
- 4 arbeidskamers en 2 verloskamers: A2

- Neonatologie (van 6 bedden): A2
- Daghospitalisatie (van 12 bedden): A3
- Palliatieve Eenheid 'De schelp'(van 6 bedden): C1
- Operatiekwartier (7 zalen): D4
- Dienst Nucleaire geneeskunde: D-1
- Radiologie, inclusief NMR - CT scan: D-2
- Nierdialyse (van 10 bedden): E -1
- Laboratorium:A1
- Apotheek: A-1
- Spoedgevallendienst, MUG en 100-dienst: A-2

Uiteraard zijn een aantal ondersteunende diensten aanwezig, zoals sociale dienst, psychologische dienst, kinesitherapie, ergotherapie, ziekenhuishygiëne, pastorale dienst, dienst informatica, medisch archief, keuken, administratieve diensten, onderhoud, technische dienst, ...

1.2 Geneesheren

Via de website van het ziekenhuis vind je een overzicht van alle artsen met hun respectievelijke specialisatie.

1.3 Verantwoordelijken in dit ziekenhuis

Voorzitter Raad van Beheer:

Dhr. Hermans Guy

Algemeen Directeur:

Dhr. J.P. Hermans

Directeur Verpleegkundig en paramedisch departement:

Dhr. J.P. Van Baelen

Hoofdgeneesheer:

Dr. B. Van Daele

Administratief Directeur:

Dhr. B. Daniëls

Technisch Directeur:

Dhr. M. Jackmart

Kwaliteitscoördinator en dienstoverste verpleging:

Dhr. J. Coenen

Beleidsadviseur:

Dhr. J. Iven

Dienstoverste verpleging:

Dhr. J. Bruynseels, dhr. D. Stas, mevr. H. Dewelf

Begeleider intreders, herintreders en studenten:

Dhr. G. Maes

2. Spoedgevallen, M.U.G. en 100-dienst

Medisch diensthoofd spoedgevallen en MUG:

Dr. K. Pelgrims, anesthesist-urgentist.

Hoofdverpleegkundige spoedgevallen en MUG:

Geert Proesmans

Subhoofdverpleegkundigen spoedgevallen en MUG:

Mvr. Sabine Boelen en dhr. Dominique Moors

Stagementoren :

An S. , Sabine D., Katrien, Els, Carine, Annelies

Spoedverpleegkundigen:

Sabine, Kelly, Hanne J., Lieve, Hanne N., Katrien, Evelien, Koen, Sophie, Sandra, Geert M, An S, Rita, Jos, An V., Nancy, Ronald, Els, Werner, Karen, Jurgen, Anja, Eric, Dimitry, Veronique, Carine, Linda, Brigitte, Fabienne, Bruno, Sabien, Dominique, Geert P., Annelies, Nathalie

Ambulanciers:

Ludo, François, Ivo, Leon, Henri H, Henri D, Wilfried

MUG-artsen:

Dr. P. Billen, Dr. A. Frissaer, Dr. T. Degryse, Dr S. Verdonschot, Dr. F. Messina, Dr K. Pelgrims, Dr P. Carolus

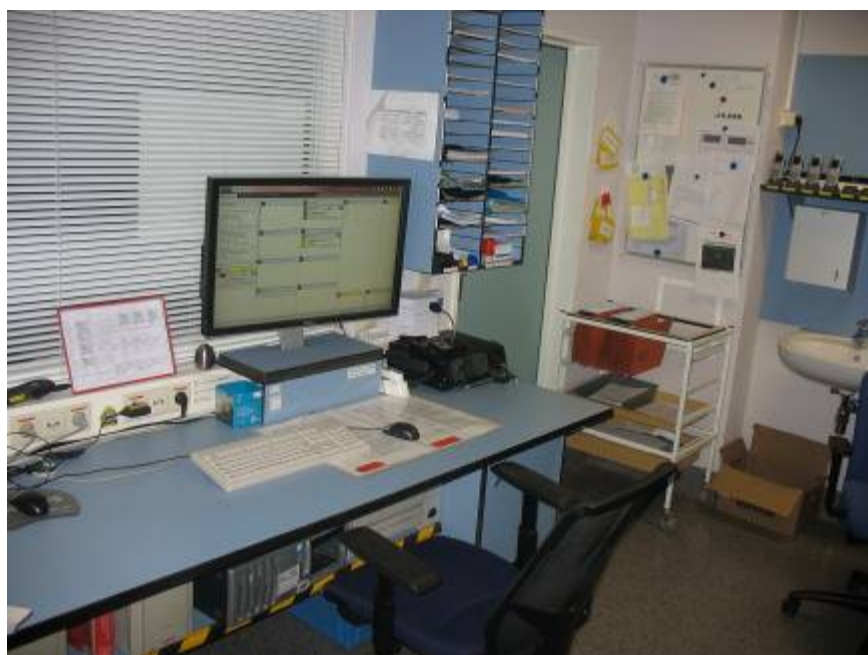
2.1 Dienstomschrijving

De spoedgevallendienst is gelegen op –2 in de A blok, naast de ambulancehal.

In de spoedgevallendienst vindt men volgende lokalen

- Verpleegstation met:
  - Centrale monitoring
  - Beeldscherm met patiëntenoverzicht
  - Monitor voor bewakingscamera van de isolatiebox
- Geneeskundige reanimatiezaal (Box 1)
- Heelkundige reanimatiezaal (Box 2)
- Gipskamer met één bed (Box 3)
- Pediatrische opnamebox (Box 4)
- Drie aparte opnameboxen (Box 5-6-7)
- Vier observatiebedden (maximaal 24 uur verblijf) (Box 8 - OBS)
- Isolatiecel (psychiatrische patiënten) (Box 9)
- Bureau - protocolkamer geneesheren
- Verblijfskamer MUG-arts
- Wachtzaal, gelegen aan de inkom van de spoedgevallen
- Inschrijvingsbalie
- Triagebox langs dispatching
- Bureau hoofdverpleegkundige, doet eveneens dienst als gesprekslokaal

Verder een utility, keuken voor personeel, bergruimten, lokaal met rolstoelen en brancards, douche, W.C.'s

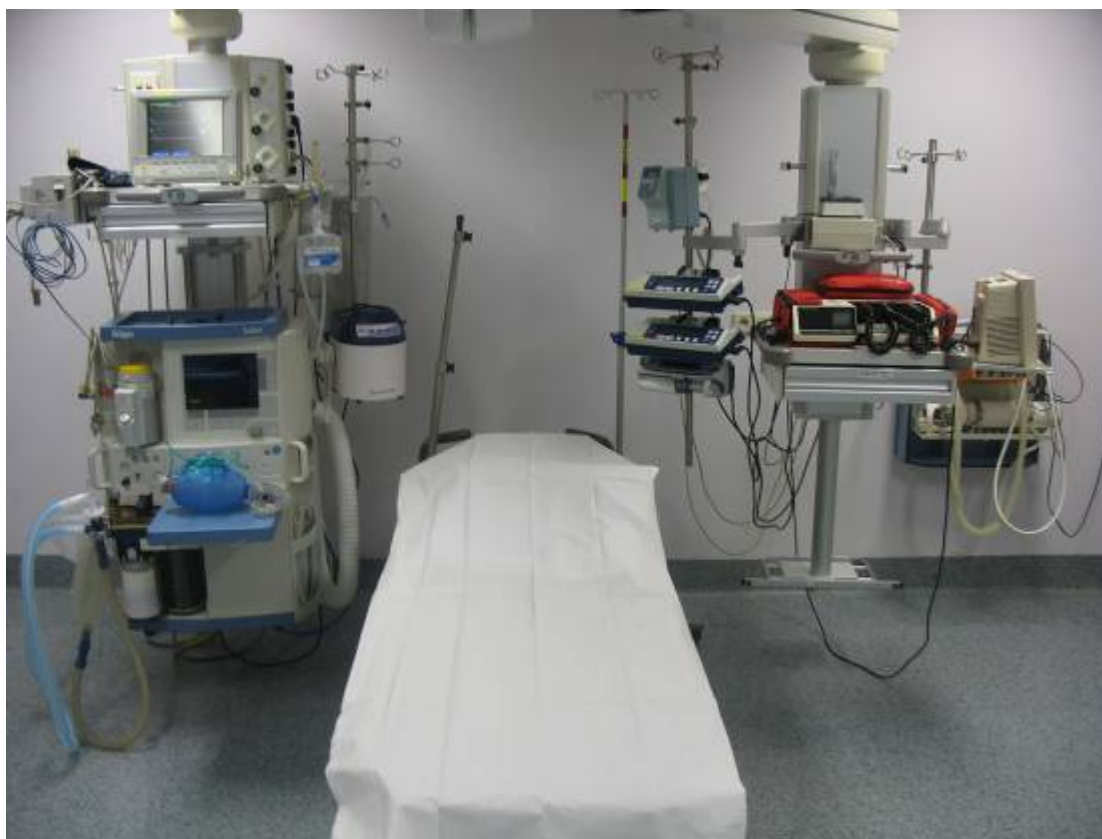
2.2 Taakomschrijving

- Functie "gespecialiseerde spoedgevallenzorg" op een erkende spoedgevallendienst

Hier gebeurt, na triage volgens het *Manchester Triage Systeem*, de opvang van alle personen, die acuut ziek geworden zijn of gekwetst, toediening van de eerste zorgen en behandeling, waarna de patiënt terug naar huis kan of opgenomen worden in een ziekenhuisbed. De dienst beschikt tevens over 4 bedden voor kortstondige observatie (max. 24 uur).

Op de dienst spoedgevallen wordt de patiënt door de shiftverantwoordelijke onthaald en getrieerd. Vervolgens onderzoekt de MUG arts de patiënt, contacteert de behandelde arts, die op zijn beurt de patiënt verder onderzoekt. De nodige onderzoeken en behandelingen worden al gestart. (Onder meer bloedafname, radiologische onderzoeken, plaatsen van IV- infusen, toedienen van medicatie, E.C.G-onderzoek, E.E.G-onderzoek, ...). Maar ook wondhechtingen, aanleggen van gipsverbanden e.d. zijn veel gebezigde technieken. Zodra alle zorgen zijn toegediend gaat de patiënt naar huis of naar de verpleegafdeling.

De wetgeving op de functie "gespecialiseerde spoedgevallenzorg" is vrij recent (K.B. 27 april 1998) en verstrekend: zo dient er permanent een MUG-arts aanwezig te zijn, die tevens beroep kan doen op 14 oproepbare specialismen. Qua verpleegkundige bestaffing dienen er dag en nacht permanent 2 verpleegkundigen op de dienst te zijn (en mogen hun functie niet cumuleren met b.v 100-dienst of MUG): één van beiden dient tevens in het bezit te zijn van de bijzondere beroepstitel U&I.

- Functie "Mobiele Urgentie Groep" (MUG)

Deze functie omhelst de snelle tussenkomst aan huis of op openbare weg/plaats van een medisch team, bestaande uit een geneesheer (met brevet acute geneeskunde of urgentiearts), samen met een verpleegkundige met bijzondere beroepstitel U&I. Zij maken hiervoor gebruik van een prioritair voertuig, uitgerust met alle nodige apparatuur voor de opvang en stabilisering van kritieke patiënten.

Dit team is permanent beschikbaar (24u op 24u). Zij zijn tevens verantwoordelijk voor de interne reanimaties binnen het ziekenhuis.

MUG-voertuig Ford Mondeo met verpleegkundige bijzondere beroepstitel

- Functie 100-dienst :

Wij hebben dag en nacht één ziekenwagen beschikbaar om uit te rijden in het kader van de D.M.H. (Dringende Medische Hulpverlening).

Wij ontvangen de noodoproepen via de hulpcentra 100 van Hasselt of Luik. Intern wordt het ziekenwagenteam opgeroepen via een alarmsignaal op hun mobiel telefoontoestel. Zij dienen zich onmiddellijk gevolgd te geven aan deze oproep om zo snel mogelijk naar de plaats van interventie te kunnen vertrekken.

De ziekenwagenbemanning bestaat steeds uit een gespecialiseerde verpleegkundige en een ambulancier met 100-badge of twee gespecialiseerde verpleegkundigen.

Ziekenwagen Dienst 100 spoedgevallen Tongeren

2.3 Bestaffing

Gezien de wetgeving op de spoedgevallendiensten, de MUG-diensten en 100-ziekenwagendiensten, is de bestaffing strikt gereguleerd.

Er werken permanent vier verpleegkundigen, één ambulancier (of verpleegkundige) en twee artsen, elk met hun specifieke opleiding, op onze dienst.

Daarbij is er in MC Vesalius te Bilzen nog een E.H.B.O, die iedere werkdag geopend is van 07u00 tot 20u00 en waar de eerste opvang gebeurt. De bestaffing in Bilzen wordt gedeeltelijk voorzien vanuit de equipe van spoed Tongeren.

De bestaffing van de spoedgevallendienst, MUG en 100-dienst vereist dus heel wat personeel:

- 1 hoofdverpleegkundige (verpleegkundige met bijzondere beroepstitel U&I)
- 2 subhoofdverpleegkundigen (verpleegkundigen met bijzondere beroepstitel U&I)
- 30 verpleegkundigen, in het bezit van de bijzondere beroepstitel U&I en/of 100-badge
- 7 ambulanciers, in het bezit van een 100-badge

2.4 Medische wachtdiensten

De patiënt wordt eerst gezien door de MUG-arts of spoedarts.

Naast de verplichte aanwezigheid van de spoedarts, zijn er 15 specialismen onmiddellijk oproepbaar (11 ervan zijn wettelijk verplicht):

- Algemene heelkunde
- Interne – inwendige geneeskunde
- Cardiologie
- Orthopedie
- Anesthesie
- Pediatrie
- Urologie
- Neurologie
- Ophthalmologie
- N.K.O.
- Gynaecologie
- Radiologie
- Vaatheelkunde
- Urgentiegeneeskunde

De lijst met geneesheren van wacht worden dagelijks nagekeken door de nachtverpleegkundigen en afgeprint. Deze lijst is beschikbaar in het verpleegstation van spoedgevallen

Reanimatiekar voor interne reanimaties, gestationeerd in reanimatiebox 1

3. Nieuwkomers op spoedgevallen

3.1 Ambulancier

De doelstellingen werden je reeds meegedeeld tijdens de lessen van het P.L.O.T.
Voor vragen kan je steeds terecht bij de hoofdverpleegkundige of bij de stagementoren en verpleegkundigen spoedgevallen.

3.2 Verpleegkundige

Werken op de dienst spoedgevallen is een heel andere ervaring dan werken op een gewone verpleegafdeling. Wat je hier zal opvallen is het veelvuldig hanteren van allerlei technische handelingen: maak van de gelegenheid gebruik om deze technieken veelvuldig in te oefenen, zoals:

- afname diagnostische E.C.G.'s
- monitoring
- venapunctie, rechtstreeks of via IV katheter
- klaarmaken van infusen en het plaatsen van een IV-katheter
- toediening van intra-veneuze (en ook andere) medicatie
- zuurstoftoediening
- blaassondage
- maagspoelingen – maagsondage
- diepe veneuze katheters (assistentie)
- arteriële lijnen en bloedgaswaarden (assistentie)
- thoraxdrainage (assistentie)
- wondhechtingen (assistentie)
- aanleggen gipsen verbanden (assistentie)
- Assistentie bij en observatie van kritieke situaties
- Hulp bij onthaal en triage van patiënten (volgens MTS)

Uitleg in wachtruimte van MTS volgens kleur met graad van urgentie

- brancardage
- mee uitrijden met de ziekenwagen en MUG (slechts één student per oproep!!).

Tijdens de stageperiode wordt er voor gezorgd dat de student aan een mentor gekoppeld wordt. Deze koppeling wordt vermeld op een lijst, waarop ook de functie wordt vermeld, evenals de uren die dienen te worden gepresteerd.

De eerste week van de stageperiode blijft de student op spoedgevallen meedraaien (VPK OBS). Indien het zich voordoet kan de student eveneens deelnemen aan een interne MUG-oproepen. Vanaf de tweede week van de stage krijgt de student de mogelijkheid om mee uit te rukken met de ziekenwagen 100 (VPK 100) of met de MUG (VPK MUG)

Indien de stageperiode langer duurt, wordt er op de shiftlijst vermeld welke functie de student mag uitoefenen, afhankelijk van de functie van de begeleidende verpleegkundige.

Nieuwe verpleegkundigen die op spoedgevallen van start gaan, krijgen eerst de gelegenheid om gedurende een 3 tal maanden ingewerkt te geraken, alvorens ze op (ziekenwagen)interventie gaan. Vervolgens wordt de functie ingevuld naargelang diploma en ervaring.

Het personeel van de dienst spoedgevallen staat open voor uw bemerkingen; bespreek ze met uw mentor of met de hoofdverpleegkundige.

Training vormt een belangrijk aspect in het onderhouden van de vaardigheden van de spoedmedewerkers.

3.3 Afspraken

Om alle misverstanden te voorkomen, graag volgende afspraken, waarvan wij verwachten dat je ze strikt zult naleven:

- Een beleefde, vriendelijke houding t.o.v. patiënten en personeel
Belangrijke relationele vaardigheden hierbij:
Je voorstellen aan de patiënt !
Begrip
Geduld
Luisterbereidheid
Empathie
Tact – respect
- Het in en uitrijden van de brancards in de ziekenwagen blijft strikt voorbehouden aan het personeel, enkel onder hun toezicht kan men hiermee helpen.
- Alvorens enige apparatuur te gebruiken op de dienst, laat men zich de werking ervan uitleggen.
- Eerbiedig het beroepsgeheim.

Deze afspraken dienen strikt nageleefd te worden omwille van veiligheidsredenen en verantwoordelijkheden!

Veiligheidskledij bij interventie met belettering (Ambulancier – Verpleegkundige – Arts)

3.4 Tot slot

Wees ervoor behoed dat je op deze dienst spoedgevallen kunt geconfronteerd worden met minder aangename situaties (zware verkeersongevallen, patiënten met levensbedreigende aandoeningen,...). Het kan soms moeilijk zijn om deze ervaringen te verwerken. Praat erover met jouw mentor of met de hoofdverpleegkundige, spoedverpleegkundigen of ambulanciers. Zij zullen jou helpen om nare ervaringen te verwerken!

*Het ganse spoedteam van A.Z. Vesalius Tongeren wenst jou
van harte een aangename en leerrijke stageperiode !*

Geert Proesmans
Hoofdverpleegkundige spoedgevallen – MUG